

GRAD ZAGREB

ISTRAŽIVANJE MIŠLJENJA MATURANATA GRADA ZAGREBA U 2021.

Predmigracijsko raspoloženje zagrebačkih maturanata

Zagreb, prosinac 2021.

Podaci o istraživanju

Naziv istraživanja:

- Predmigracijsko raspoloženje zagrebačkih maturanata

Istraživanje proveo:

- Ured za demografiju

Metodologija:

- terenska

Veličina uzorka:

- 1780 učenika završnih razreda zagrebačkih srednjih škola, školska godina 2020./2021.

Vrijeme provedbe:

- travanj /svibanj 2021.

Ciljevi istraživanja i metodologija istraživanja

Glavni ciljevi ovoga istraživanja bili su:

- ✓ Istražiti predmigracijsko raspoloženja maturanata zagrebačkih srednjih škola u smislu njihova zadovoljstva kvalitetom života u sadašnjem mjestu stanovanja i očekivanjima u narednom razdoblju
- ✓ ispitati perspektive mladih maturanata u Gradu Zagrebu i vidjeti kakav je njihov doživljaj vlastite budućnosti
- ✓ ocijeniti kakve su im aspiracije o nastavku obrazovanja u drugom mjestu
- ✓ istražiti učenička očekivanja o ulasku u svijet rada
- ✓ dobiti uvid kakav im je stav prema mobilnosti

Ispitanici:

Istraživanjem su obuhvaćeni maturanti završnih razreda srednjih škola Grada Zagreba

Uzorak:

Koristeći javno raspoložive podatke o broju i vrsti srednjih škola Grada Zagreba kod odabira uzorka vodilo se računa o udjelu pojedinih tipova srednjih škola prema nastavnom planu i programu u njihovu ukupnom broju kako bi preciznost rezultata ankete i struktura bili zadovoljavajući. U konačni uzorak ušlo je ukupno N=1780 maturanata, a istraživanjem su obuhvaćeni završni razredi 43 zagrebačke srednje škole.

Upitnik:

Anketni upitnik sadrži ukupno 43 pitanja, potpuno je anonimna, a sudjelovanje u ovom istraživanju bilo je dobrovoljno. Anketni upitnik je oblikovan na način da je manji dio pitanja otvorenog tipa, dok je najveći dio pitanja zatvorenog tipa gdje se procjena vrši zaokruživanjem jednog ili više ponuđenih odgovora odnosno, u određenom broju pitanja Likertovom skalom. Prosječno trajanje ankete bilo je oko 30 minuta.

NAPOMENA: Cjelokupni anketni upitnik izvorno temeljito pokriva nekoliko tematskih područja (društveni profil mladih, obrazovanje, tržište rada, aktivno sudjelovanje mladih u društvu, provođenje slobodnog vremena i informiranost i mobilnost), međutim, u ovom prikazu rezultata istraživanja fokus je na pitanjima koja se direktno odnose na aspekt mobilnosti. Prikaz rezultata ostalih navedenih tematskih područja, koja daju kontekst općem predmigracijskom raspoloženju mladih maturanata, kratko su sumirani i prikazani u dijelu sažetka rezultata ukupnog istraživanja.

Struktura uzorka

Spol maturanta		
	N	%
Ž	977	54,9
M	803	45,1

Tip škole prema nastavnom planu i programu		
	N	%
Trogodišnja strukovna škola	141	7,9
Četverogodišnja strukovna škola	548	30,8
Petogodišnja strukovna škola	73	4,1
Gimnazija	1018	57,2

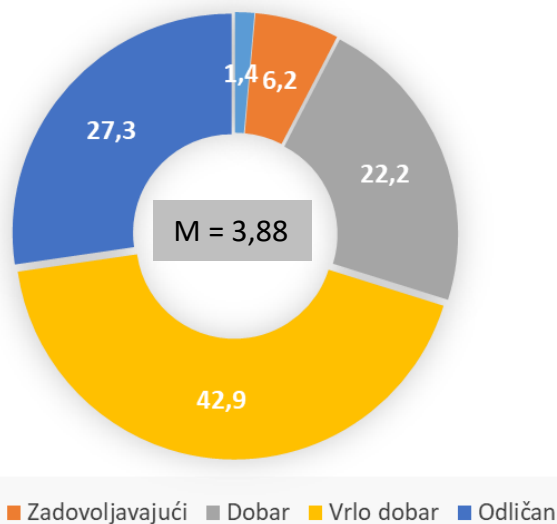
Mjesto stanovanja		
	N	%
Grad Zagreb	1364	76,6
Zagrebačka županija	336	18,9
Ostali	80	4,5

Obrazovanje roditelja				
	N		%	
	Majka	Otac	Majka	Otac
Osnovna škola	57	59	3,2	3,3
Srednja škola	775	865	43,5	48,6
Viša škola	100	122	5,6	6,9
Fakultet, magisterij ili doktorat	762	604	42,8	33,9
Nisam siguran/a	86	130	4,8	7,3

Rezultati istraživanja

Životni standard obitelji

P: Kako biste ocijenili trenutni životni standard Vaše obitelji?

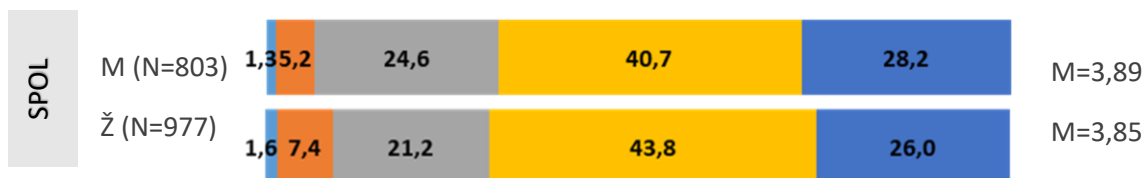
Prosječna ocjena kojom učenici završnih razreda srednjih škola Grada Zagreba ocjenjuju trenutni životni standard svoje obitelji je vrlo dobra i iznosi $M=3,88$. Većina ispitanih, njih gotovo 43% se odlučilo upravo za ocjenu vrlo dobar, dok je preko 27% njih dalo ocjenu odličan. U nešto manjem omjeru, 22% učenika životni standard svoje obitelji ocjenjuje dobrim, svega 6% zadovoljavajućim, a tek 1,4% lošim.

Veće zadovoljstvo trenutnim životnim standardom obitelji iskazali su muškarci u odnosu na žene, ali te razlike nisu se pokazale statistički značajnima.

Nešto izraženije razlike u zadovoljstvu standardom vidljive su ovisno o tipu srednje škole prema nastavnom planu i programu koju maturanti pohađaju. U prosjeku su najmanje zadovoljni učenici trogodišnje srednje škole, a najzadovoljniji su gimnazijalci. Gotovo svaki treći maturant iz gimnazije smatra standard svoje obitelji odličnim, čak 43% njih vrlo dobrim, a svaki peti dobrim. Udio onih koji su davali umjerenu ocjenu dobar i imaju najveći udio vrlo dobrih ocjena nalazi se među učenicima petogodišnjih srednjih škola (medicinskog smjera), dok se oni u prosjeku manje odlučuju na najbolje ili najlošije ocjene. Primjetan je trend, da što je viša razina srednjoškolskog programa koju maturant pohađa to su i ove procjene bolje.

Još značajnije razlike u percepciji zadovoljstva vidljive su među učenicima ovisno o mjestu stalnog stanovanja. Najpozitivniji stav prema tome koliko su zadovoljni životnim standardom svoje obitelji imaju maturanti sa stalnim mjestom boravka u Gradu Zagrebu – njih 28,2% dalo je ocjenu odličan, dok su nešto suzdržaniji maturanti sa stalnim boravkom u Zagrebačkoj županiji. Najmanje onih koji su dali odličnu ocjenu su maturanti iz ostalih županija – tek 11,8%.

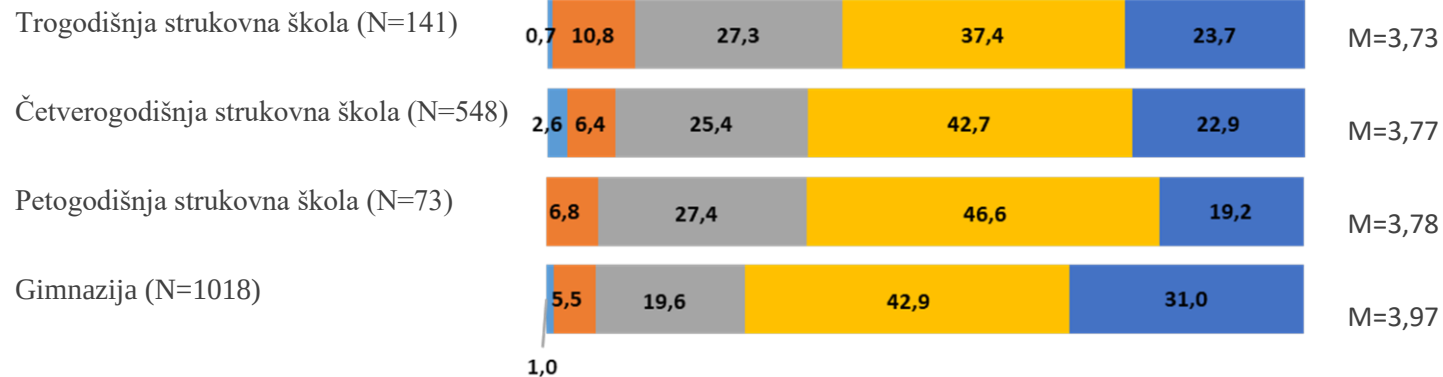
Ukoliko se izuzmu učenici čiji roditelji imaju nezavršenu ili završenu osnovnu školu kojih je u ukupnom udjelu jako malo, primjetan je trend da što je viša razina obrazovanja roditelja smanjuje se udio maturanata koji su se odlučili za ocjenu 1 ili 2, a povećava udio onih koji svoj standard ocjenjuju vrlo dobrim. U pravilu su u prosjeku najniže ocjene (1 ili 2) davali učenici čiji roditelji imaju srednjoškolsko obrazovanje, a takvih je najviše.

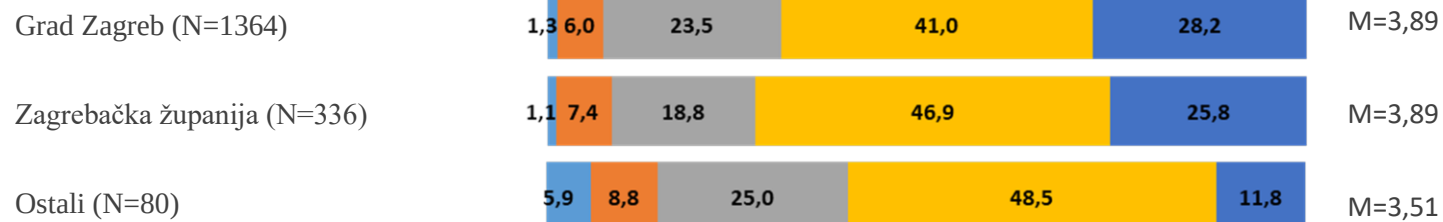
Životni standard obitelji (1)

Loš Zadovoljavajući Dobar Vrlo dobar Odličan

TIP ŠKOLE

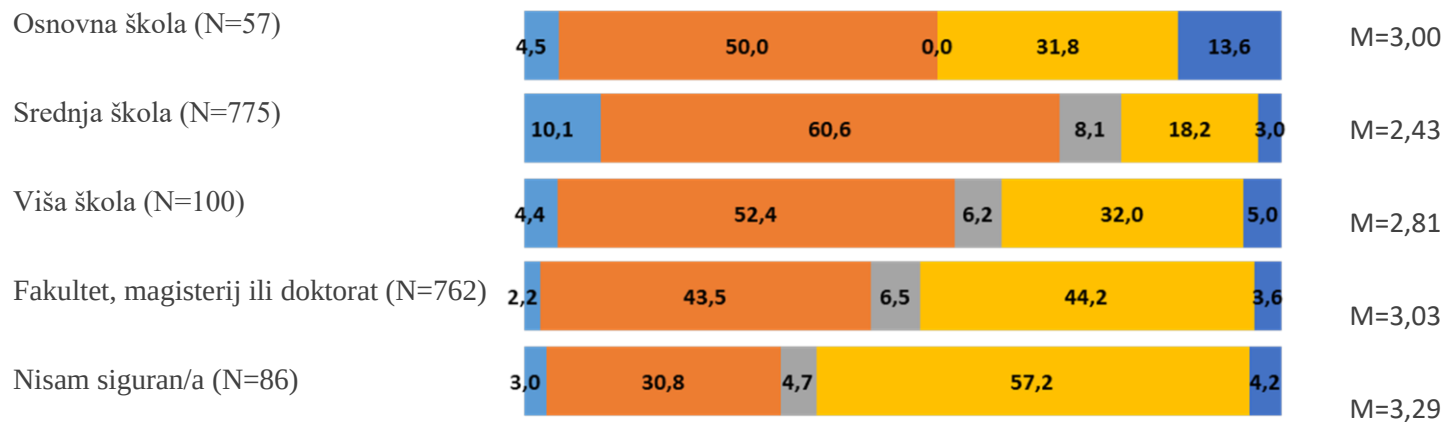
MJESTO STANOVANJA

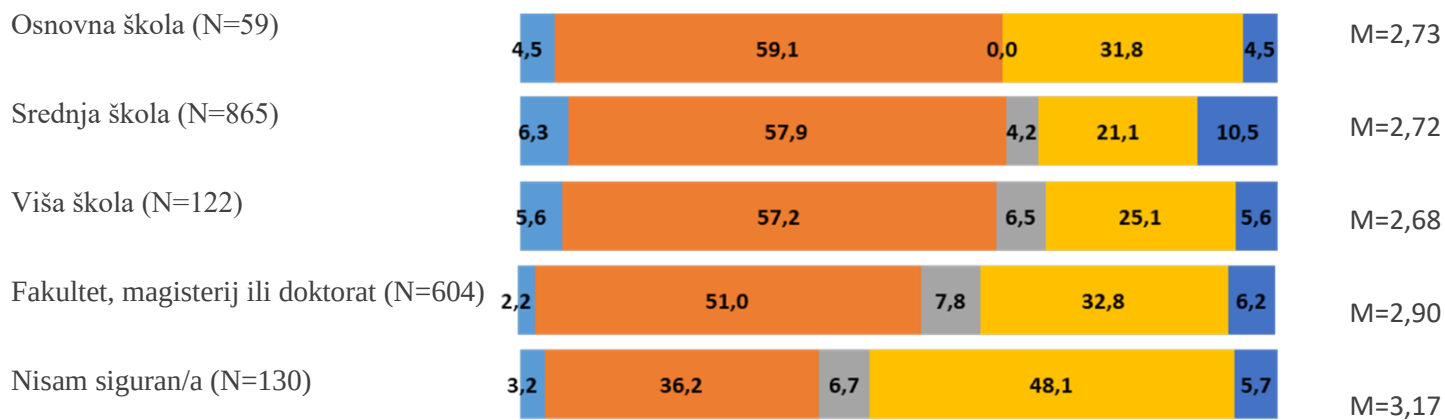
Životni standard obitelji (2)

Loš Zadovoljavajući Dobar Vrlo dobar Odličan

OBRAZOVANJE RODITELJA (MAJKA)

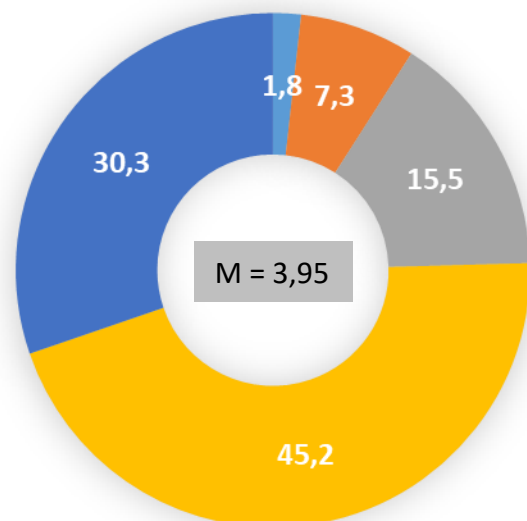

OBRAZOVANJE RODITELJA (OTAC)

Zadovoljstvo životom u mjestu stanovanja

P: Koliko ste zadovoljni životom u svom mjestu stanovanja?

- Jako sam nezadovoljan/na
- Prilično sam nezadovoljan/na
- Niti sam zadovoljan/na, niti sam nezadovoljan/na
- Prilično sam zadovoljan/na
- Jako sam zadovoljan/na

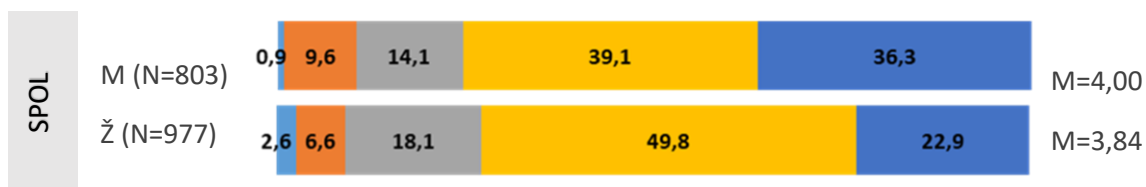
Zadovoljstvo životom u mjestu stanovanja je na vrlo visokoj razini budući da je prosječna ocjena $M=3,95$ i da je preko 75% maturanata izrazilo svoje zadovoljstvo na način da su se izjasnili kao jako zadovoljni ili prilično zadovoljni. Udio onih koji su jako ili prilično nezadovoljni životom u mjestu stanovanja je na relativno niskih 9%, dakle, tek svaki jedanaesti maturant u Gradu Zagrebu izražava svoje nezadovoljstvo životom u svom mjestu stanovanja.

Muškarci su u prosjeku nešto zadovoljniji od žena po ovom pitanju s vrlo visokom ocjenom $M=4,00$ i činjenicom da je preko 36% njih jako zadovoljno svojim životom u mjestu boravka.

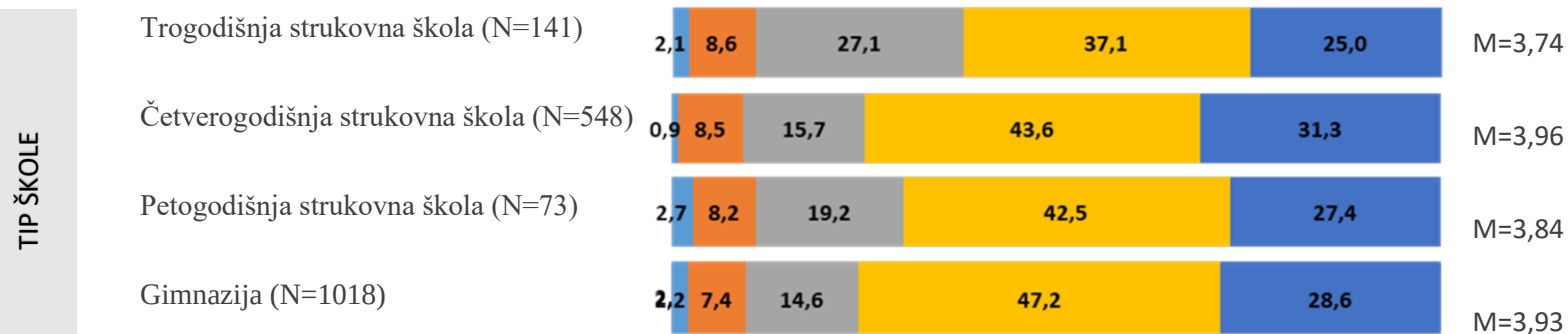
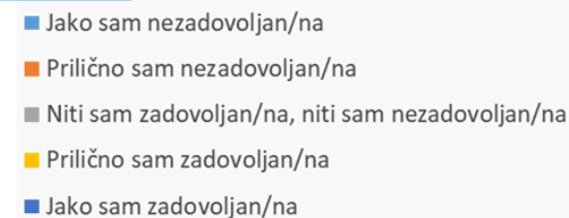
Iako životni standard svoje obitelji u prethodnom pitanju nisu ocijenili najvišim ocjenama, učenici četverogodišnje strukovne škole u prosjeku su u odnosu na ostale maturante, najzadovoljniji životom u mjestu stanovanja. Potom slijede gimnazijalci, a najmanje zadovoljni su učenici trogodišnje strukovne škole kao što je bio slučaj i s percepcijom životnog standarda obitelji.

Maturanti koji dolaze iz Grada Zagreba i Zagrebačke županije imaju u prosjeku gotovo podjednaku percepciju ove vrste zadovoljstva i njihovo mišljenje o ovoj temi je osjetno bolje nego kada se za to upitaju oni koji dolaze iz ostalih hrvatskih županija. Iako je u Gradu Zagrebu manji udio maturanata koji su jako zadovoljni u odnosu na one iz Zagrebačke županije gdje je najvišom ocjenom svoje zadovoljstvo ocijenio svaki treći ispitanik, istovremeno je udio onih koji su poprilično zadovoljni veći u Gradu Zagrebu što je u konačnici rezultiralo vrlo sličnom prosječnom ocjenom. Udio onih neodređenih koji nisu osobito niti zadovoljni niti nezadovoljni je podjednak u svim županijama, ali je u kategoriji ostale županije znatno veći udio onih koji su prilično nezadovoljni – gotovo 22% ispitanika.

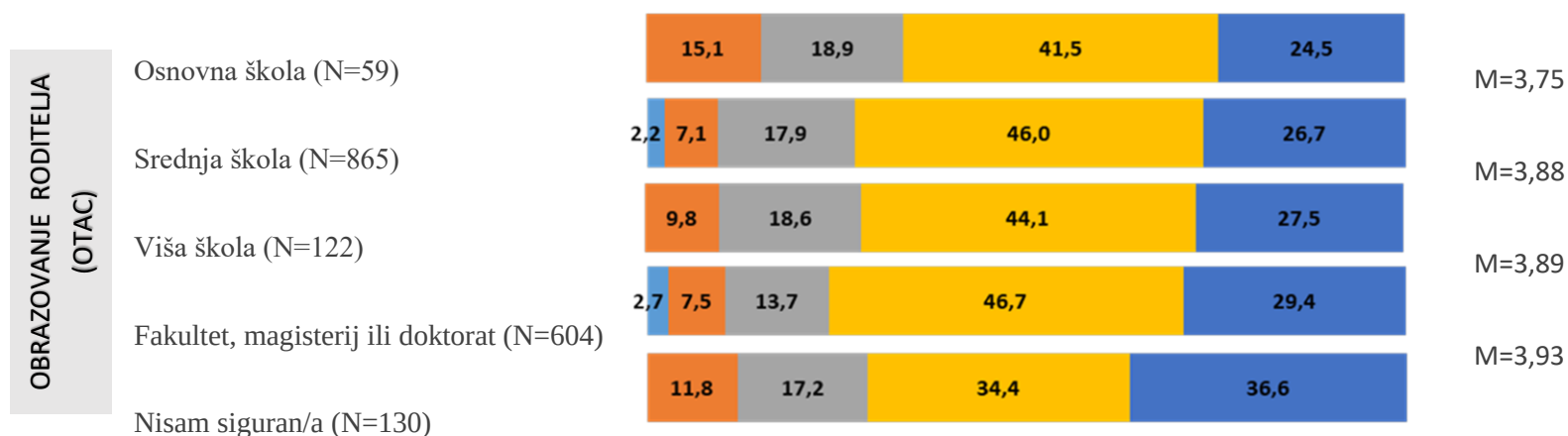
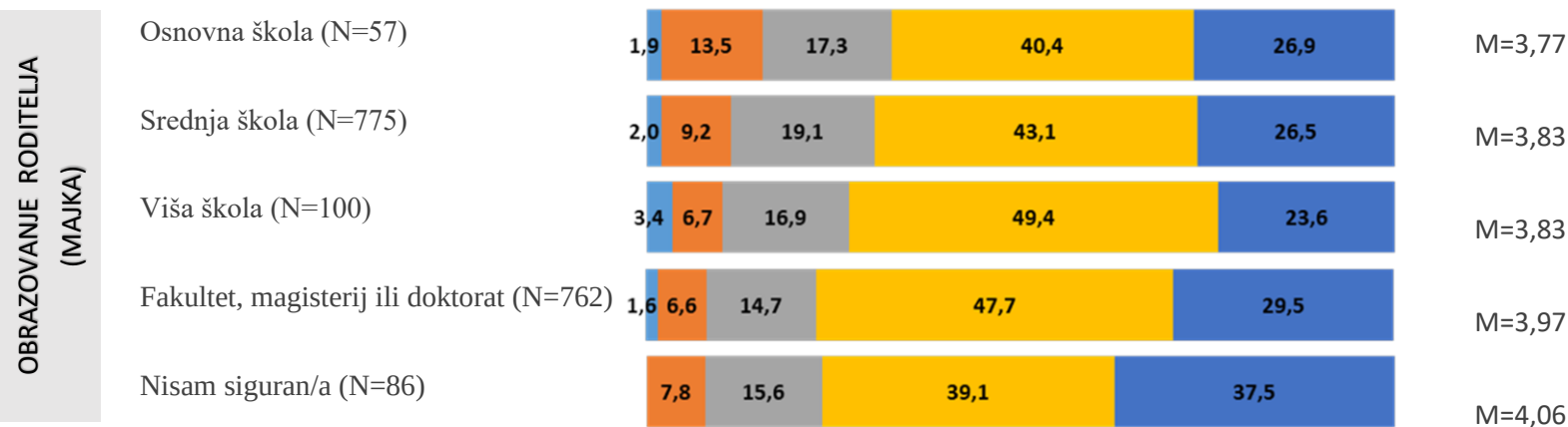
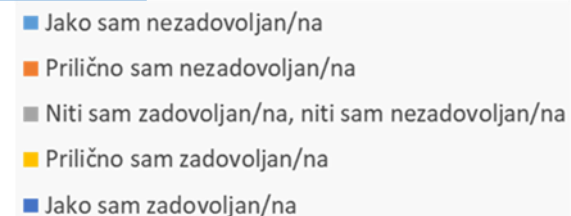
Vidljiv je i obrazac kako s porastom razine obrazovanja roditelja dolazi do prosječnog porasta zadovoljstva i smanjenjem nezadovoljstva životom u mjestu stanovanja.

Zadovoljstvo životom u mjestu stanovanja (1)

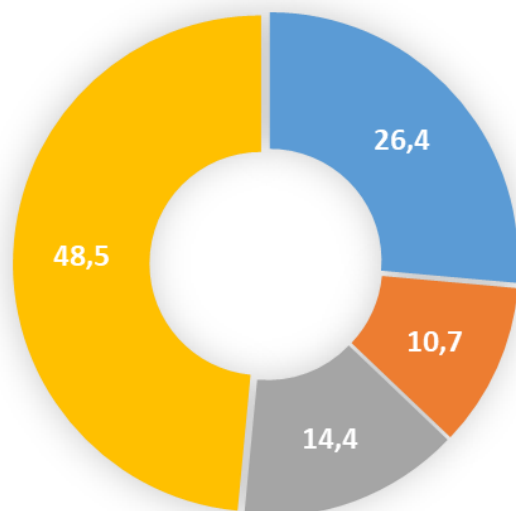

Zadovoljstvo životom u mjestu stanovanja (2)

Preferencija budućeg mjesta stanovanja

P: Biste li voljeli i u budućnosti živjeti u sadašnjem mjestu stanovanja?

- Ne, preselilo/la bih se u neku drugu državu
- Ne, preselilo/la bih se u neku drugu županiju u Hrvatskoj
- Ne, preselilo/la bih se u neko drugo mjesto u istoj županiji
- Da, ostao/la bih u svom mjestu stanovanja

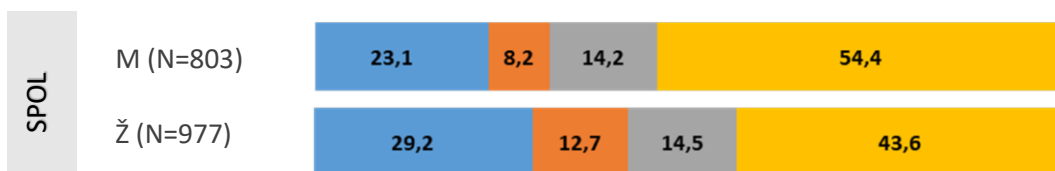
Svakako jedno od zanimljivijih pitanja je kakve su preferencije mladih maturanata vezano uz mjesto stanovanja u budućnosti. Gotovo polovica njih izjasnila se kako u budućnosti planira ostati živjeti u svom sadašnjem mjestu stanovanja. Između ostatka ispitanika naglašena je podjela mišljenja. Naime, četvrtina njih rado bi se preselila u neko drugo mjesto, ali svakako unutar Hrvatske – bilo u istoj županiji, bilo nekoj drugoj županiji unutar Hrvatske. S druge strane, gotovo isti broj ispitanih preselio bi se u neku drugu državu.

Spol se ponovno ispostavlja kao donekle relevantan čimbenik u tumačenju razlika. Naime, ženski dio ispitanika čini se kao potencijalno mobilniji i skloniji eventualnom preseljenju što se logički nastavlja na ranija dva pitanja gdje su upravo žene nižom ocjenom od muškaraca ocijenile i životni standard svoje obitelji i opće zadovoljstvo u mjestu stanovanja.

Ponovno se ispostavlja kako su učenici trogodišnje strukovne škole najmanje zadovoljni životom u postojećem mjestu stanovanja pa su se tako i izjasnili u manjem prosjeku s planom da ostanu živjeti u sadašnjem mjestu što je samo logičan slijed njihove procjene zadovoljstva iz ranijeg pitanja - čak 29% njih želi se preseliti u drugu državu. Nije obećavajući niti podatak kako još veći udio gimnazijskih maturanata (gotovo 32%) želi se preseliti u budućnosti u drugu državu. Uzmemo li tumačiti potencijalnu mobilnost gimnazijalaca i stavimo li je u kontekst eventualnog preseljenja radi stjecanja dodatnog obrazovanja izvan Hrvatske onda podaci ne moraju biti alarmantni.

Međutim, donekle obećava saznanje da znatno veći udio anketiranih koji imaju stalno mjesto boravka u Gradu Zagrebu, u odnosu na one iz ostalih županija, želi ostati i u budućnosti živjeti u sadašnjem mjestu i nema aspiracije preseljenja u neki drugi dio Hrvatske. Ipak, čak 29% njih vidi se u nekoj drugoj državi izvan Hrvatske.

Također, maturanti čiji roditelji imaju najviše stupnjeve obrazovanja (fakultet, magisterij, doktorat) pokazuju značajniji interes za preseljenjem u drugu državu u odnosu na one čiji roditelji imaju niži stupanj obrazovanja.

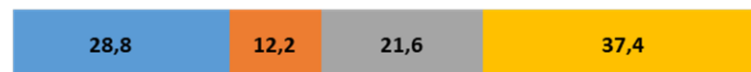

Preferencija budućeg mjesta stanovanja (1)

- Ne, preselilo/la bih se u neku drugu državu
- Ne, preselilo/la bih se u neku drugu županiju u Hrvatskoj
- Ne, preselilo/la bih se u neko drugo mjesto u istoj županiji
- Da, ostao/la bih u svom mjestu stanovanja

TIP ŠKOLE

Trogodišnja strukovna škola (N=141)

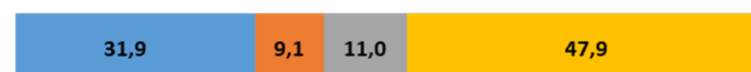
Četverogodišnja strukovna škola (N=548)

Petogodišnja strukovna škola (N=73)

Gimnazija (N=1018)

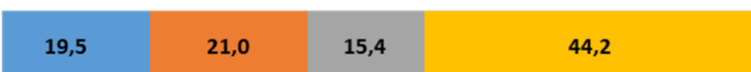

MJESTO STANOVANJA

Grad Zagreb (N=1364)

Zagrebačka županija (N=336)

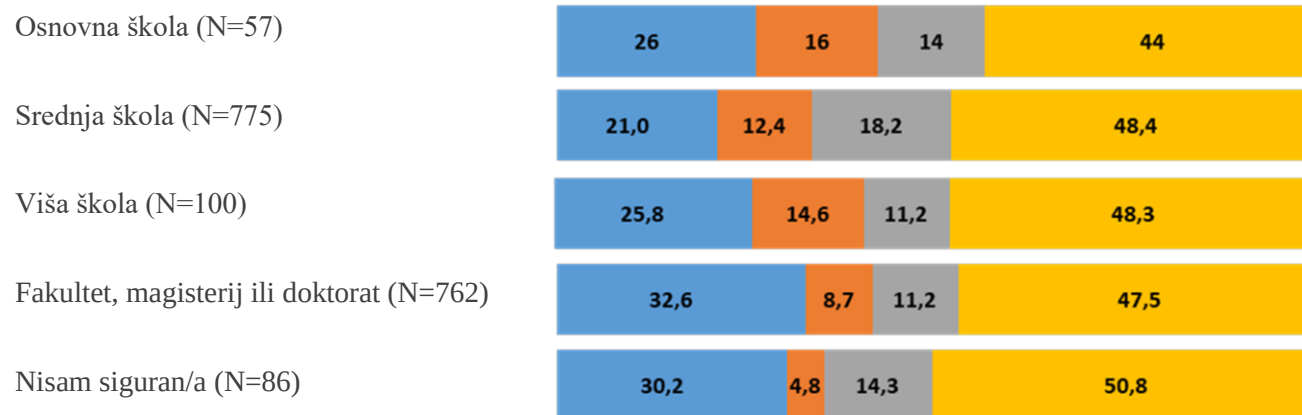
Ostali (N=80)

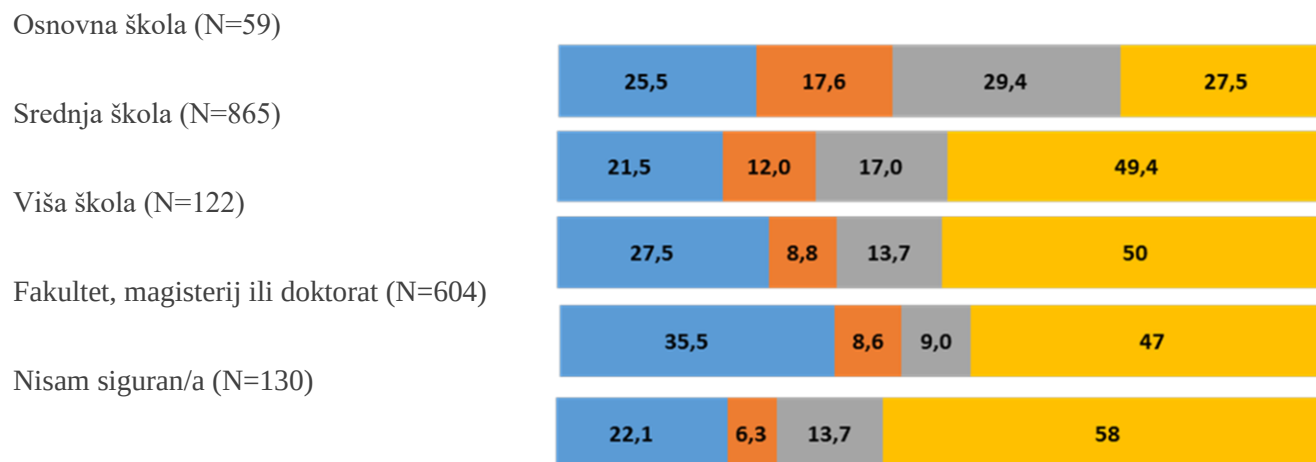
Preferencija budućeg mjesta stanovanja (2)

- Ne, preselilo/la bih se u neku drugu državu
- Ne, preselio/la bih se u neku drugu županiju u Hrvatskoj
- Ne, preselio/la bih se u neko drugo mjesto u istoj županiji
- Da, ostao/la bih u svom mjestu stanovanja

OBRADOVANJE RODITELJA (MAJKA)

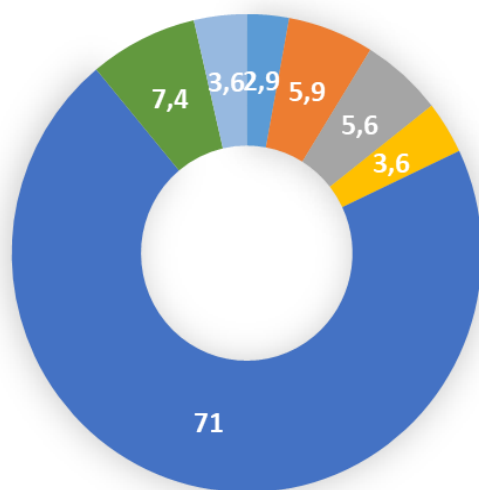

OBRADOVANJE RODITELJA (OTAC)

Planovi nakon završetka srednje škole

P: Što planirate nakon završene srednje škole?

- Ne razmišljam još o tome
- Pronaći stalni posao
- Pronaći privremeni posao dok ne odlučim što dalje
- Pronaći privremeni posao da zaradim za daljnje školovanje
- Upisati višu školu ili fakultet u Republici Hrvatskoj
- Nastaviti školovanje u inozemstvu
- Nešto drugo

Kako je u uzorku ispitanih više od polovice maturanata iz gimnazijskog programa, ne začuđuje niti podatak kako najveći dio ispitanika nakon završene srednje škole planira upisati višu školu ili fakultet. Najveći postotak njih planira nastaviti školovanje u Hrvatskoj (71%), dok bi otprilike svaki deseti maturant u odnosu na one koji planiraju odmah nakon mature nastaviti školovanje radije nastavio daljnje obrazovanje u inozemstvu. Pronaći privremeni ili stalni posao planira njih 11,5%, dok jedan manji dio ima u planu pronaći posao isključivo iz razloga kako bi zaradio za daljnje školovanje.

Žene pokazuju veći interes za nastavkom školovanja kako u Hrvatskoj (preko 75%) tako i u inozemstvu (gotovo 9,5%).

Očekivana je polarizacija po ovom pitanju između gimnazije i trogodišnje strukovne škole. Gotovo 94% gimnazijalaca ima u planu nastaviti školovanje, od čega preko 81% njih u Hrvatskoj, a zanemarujući udio njih (0,4%) planira pronaći stalni posao odmah po završetku škole. S druge strane, očekivano, preko 43% maturanata trogodišnje strukovne škole planira pronaći stalni ili privremeni posao odmah po završetku mature. Iznenađujuće veliki postotak četverogodišnjih srednjoškolaca planira nastaviti školovanje (preko 67%) i nema prevelikih aspiracija odmah se uključiti na tržište rada.

Nastavno na ranije iskazano zadovoljstvo mjestom stanovanja i preferencije za preseljenjem maturanata s mjestom stalnog boravka u Gradu Zagrebu, gotovo tri četvrtine njih planira ostati i nastaviti školovanje u Hrvatskoj.

Očekivano, djeca čiji roditelji imaju viši i visok stupanj obrazovanja i sama su sklonija nastavku obrazovanja, prije svega u Hrvatskoj, ali dio njih i u inozemstvu.

Planovi nakon završetka srednje škole (1)

- Ne razmišljam još o tome
- Pronaći stalni posao
- Pronaći privremeni posao dok ne odlučim što dalje
- Pronaći privremeni posao da zaradim za daljnje školovanje
- Upisati višu školu ili fakultet u Republici Hrvatskoj
- Nastaviti školovanje u inozemstvu
- Nešto drugo

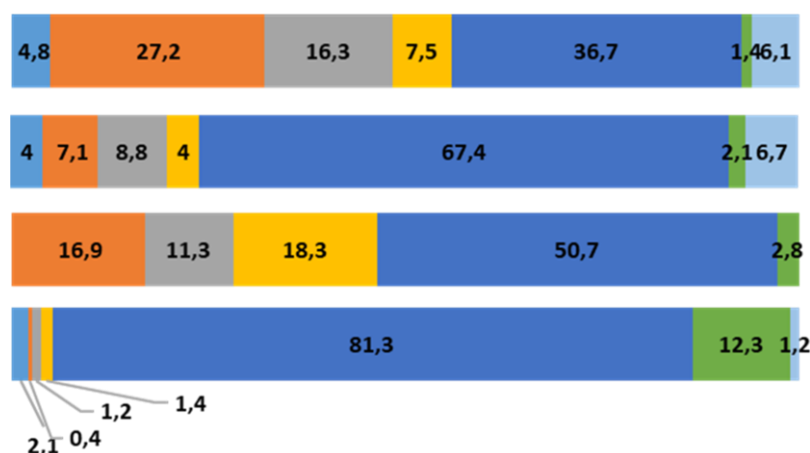
TIP ŠKOLE

Trogodišnja strukovna škola (N=141)

Četverogodišnja strukovna škola (N=548)

Petogodišnja strukovna škola (N=73)

Gimnazija (N=1018)

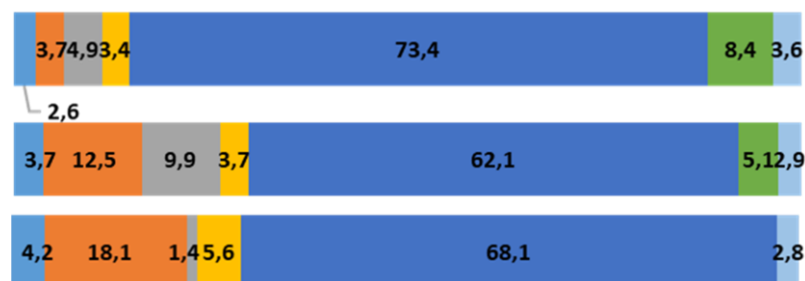

MJESTO STANOVANJA

Grad Zagreb (N=1364)

Zagrebačka županija (N=336)

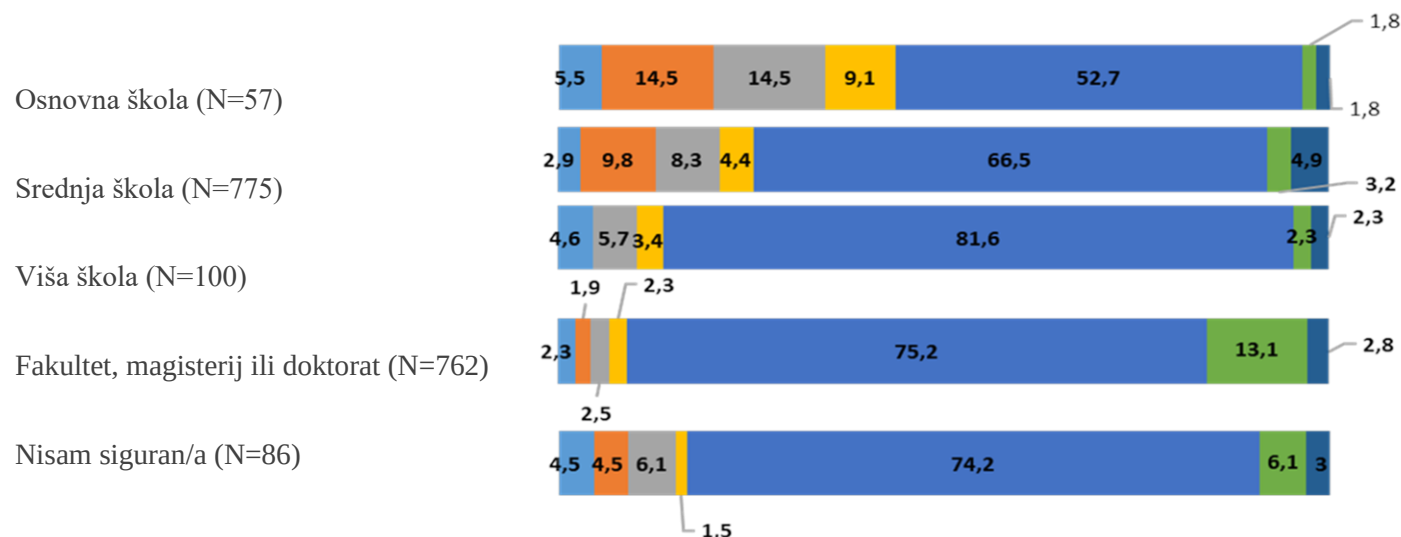
Ostali (N=80)

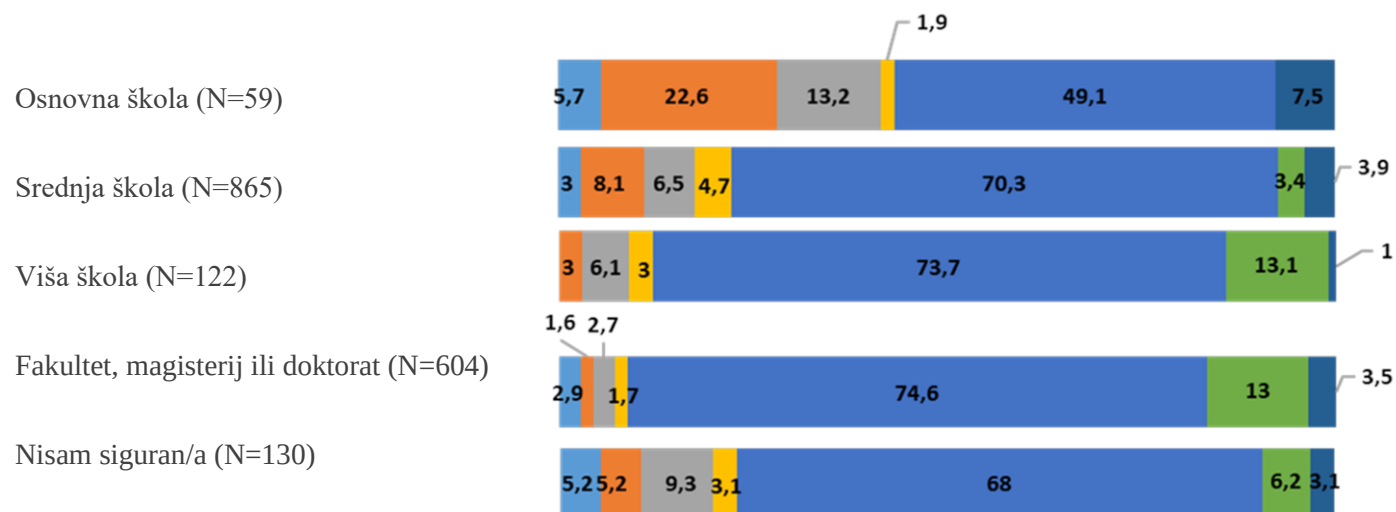
Planovi nakon završetka srednje škole (2)

- Ne razmišljam još o tome
- Pronaći stalni posao
- Pronaći privremeni posao dok ne odlučim što dalje
- Pronaći privremeni posao da zaradim za daljnje školovanje
- Upisati višu školu ili fakultet u Republici Hrvatskoj
- Nastaviti školovanje u inozemstvu
- Nešto drugo

OBRAZOVANJE RODITELJA (MAJKA)

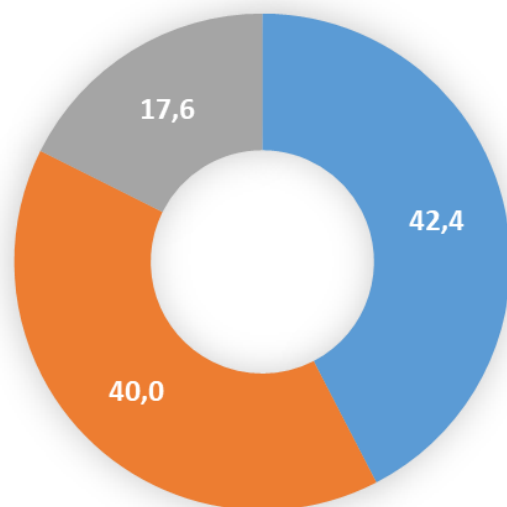

OBRAZOVANJE RODITELJA (OTAC)

Razmatranje mogućnosti preseljenja unutar Hrvatske

P: Razmišljate li o preseljenju iz sadašnjeg mjesta stanovanja u neki drugi dio Hrvatske?

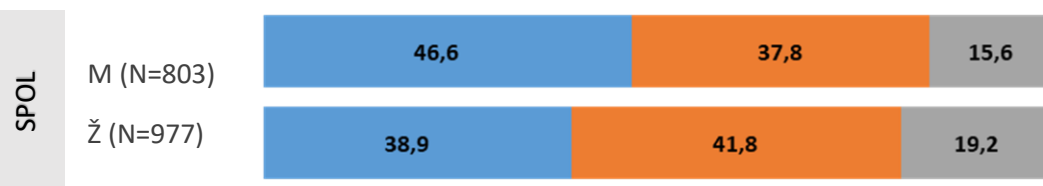
■ Ne razmišljam ■ Ponekad razmišljam ■ Razmišljam

Maturanti su također direktno upitani da kažu razmišljaju li o preseljenju unutar Hrvatske. Gledano pojedinačno, pokazalo se da je najveći udio onih koji ne razmišlja o tome, njih 42%. Ipak, zbroje li se kategorije onih koji razmišljaju ili ponekad razmišljaju o ovakvoj mogućnosti (60% ispitanika) vidljiv je potencijal unutarnjih migracija.

Nastavno na odgovore na ranija pitanja gdje navode svoje zadovoljstvo i preferencije, i ovdje se jasno vidi kako su učenice završnih razreda srednjih škola u prosjeku sklonije razmotriti mogućnost preseljenja. Svaka peta žena razmišlja o preseljenju, najveći dio njih povremeno razmišlja, a znatno manji udio žena u odnosu na udio muškaraca je u kategoriji onih koji ne razmišljaju o preseljenju.

Gledano po tipu škole, samo kod gimnazijalaca dominira udio onih koji ne razmišljaju o preseljenju unutar Hrvatske, dok u svim ostalim strukovnim školama to nije najveća kategorija. Pretpostavka je da se navedeno može tumačiti činjenicom kako najveći dio gimnazijalaca planira nastaviti školovanje te statistički najveći dio njih ima stalni boravak na području Grada Zagreba, pa upravo u Gradu Zagrebu, gledajući unutar Hrvatske, prepoznaju najveći potencijal za nastavak školovanja. Činjenica kako ponekad razmišljaju o preseljenju sasvim je logična i u naravi mlade osobe koja je znatiželjna i otvorena za različite mogućnosti.

Referirajući se na ranije navedene preferencije gimnazijalaca koji imaju stalno mjesto boravka u Gradu Zagrebu, isto se potvrđuje ako se gleda iduća kategorija koja tematizira sve ispitanike prema mjestu boravka. Vrlo je vidljiva i statistički značajna razlika u promišljanju maturanata sa stalnim mjestom stanovanja u Gradu Zagrebu, u odnosu na one koji dolaze iz ostalih županija kada su potencijalne unutarnje migracije u pitanju. Učenici iz ostalih županija daleko više su zainteresirani za mogućnost preseljenja u neku od drugih hrvatskih županija iz svog mjesta.

Razmatranje mogućnosti preseljenja unutar Hrvatske (1)

■ Ne razmišljam ■ Ponekad razmišljam ■ Razmišljam

TIP ŠKOLE

Trogodišnja strukovna škola (N=141)

32,8

48,2

19,0

Četverogodišnja strukovna škola (N=548)

38,9

43,7

17,4

Petogodišnja strukovna škola (N=73)

30,1

47,9

21,9

Gimnazija (N=1018)

47,0

35,6

17,4

MJESTO STANOVANJA

Grad Zagreb (N=1364)

46,1

38,2

15,7

Zagrebačka županija (N=336)

33,7

46,4

19,9

Ostali (N=80)

13,2

45,6

41,2

Razmatranje mogućnosti preseljenja unutar Hrvatske (2)

■ Ne razmišljam ■ Ponekad razmišljam ■ Razmišljam

OBRAZOVANJE RODITELJA (MAJKA)

Osnovna škola (N=57)

40,7

40,7

18,5

Srednja škola (N=775)

39,0

41,8

19,1

Viša škola (N=100)

34,1

45,5

20,5

Fakultet, magisterij ili doktorat (N=762)

46,6

36,6

16,8

Nisam siguran/a (N=86)

42,2

46,9

10,9

OBRAZOVANJE RODITELJA (OTAC)

Osnovna škola (N=59)

32,1

49,1

18,9

Srednja škola (N=865)

38,5

43,0

18,5

Viša škola (N=122)

47,5

38,4

14,1

Fakultet, magisterij ili doktorat (N=604)

45,8

36,2

18,0

Nisam siguran/a (N=130)

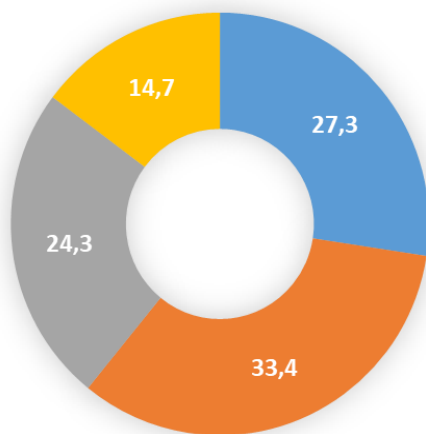
55,7

35,2

9,1

Razmišljanja o odlasku na duže vrijeme ili preseljenju izvan Hrvatske

P: Razmišljate li o odlasku na duže vrijeme ili o preseljenju izvan Hrvatske?

■ Ne razmišljam niti o odlasku na duže vrijeme niti o preseljenju izvan Hrvatske
■ Ne razmišljam o trajnom preseljenju, ali bih rado otišao/la na duže vrijeme
■ Trajno bih se preselio/la kad bi mi se pružila odgovarajuća prilika
■ Ne znam

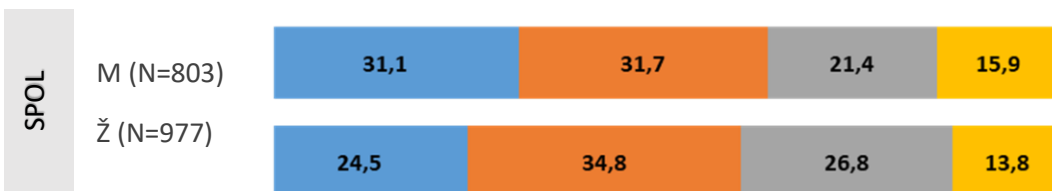
Pri tvrdnji da ne planira preseljenje iz svog mjesta boravka niti kada je u pitanju preseljenje izvan Hrvatske ostaje 27,3% ispitanika, što je manji udio u odnosu na njih 42% koji nisu skloni nikakvom vidu unutarnjih migracija. Ipak, njih 33,4% koji se ne bi trajno preselili rado bi otišlo na duže vrijeme. Upravo ovaj odgovor ide u prilog tezi kako je značajan dio mladih maturanata koji planiraju odlazak iz Hrvatske možda prvenstveno vođen dodatnim obrazovanjem, stjecanjem novih iskustava i prirodnoj znatiželji karakterističnoj mladim ljudima. Gotovo svaki četvrti ispitanik trajno bi se preselio izvan Hrvatske kada bi mu se pružila odgovarajuća prilika.

Muškarci su i prema odgovorima iz ovog pitanja manje skloni preseljenju i odlasku na duže vrijeme, u prosjeku više su neodlučni u odnosu na svoje ženske vršnjakinje.

Gledajući prema tipu škola, najveći udio onih koji razmatra preseljenje vidljiv je kod gimnazijalaca. Ono što donekle zabrinjava je kako gotovo 30% gimnazijalaca, potencijalno visokoobrazovanih ljudi u budućnosti trajno bi se preselilo izvan Hrvatske kada bi im se pružila odgovarajuća prilika, dok njih 35% možda se ne bi trajno preselilo, ali svakako bi rado otišlo na duže vrijeme.

Također, ono što može biti donekle alarmantno je činjenica kako su maturanti koji žive na području Grada Zagreba skloniji trajnom preseljenju (svaki četvrti), odlasku na duže vrijeme (svaki treći) i rjeđe se izjašnjavaju da uopće ne razmišljaju o odlasku, u odnosu na one maturante koji imaju stalno mjesto boravka u ostalim županijama. Dakle, unatoč tome što su u prosjeku zadovoljniji životnim standardom svoje obitelji i nisu skloni preseljenju unutar Hrvatske, te što planiraju u bližoj budućnosti ostati živjeti i završiti fakultet u Gradu Zagrebu, u perspektivi će se dugoročno radije trajno preseliti ukoliko im se pruži odgovarajuća prilika.

I učenici čiji roditelji imaju visok stupanj obrazovanja, iako su u prosjeku bili zadovoljniji svojim standardom u odnosu na ostale maturante, ipak su skloniji vanjskim migracijama i preseljenju u neku od država izvan Hrvatske.

Razmišljanja o odlasku na duže vrijeme ili preseljenju izvan Hrvatske (1)

- Ne razmišljam niti o odlasku na duže vrijeme niti o preseljenju izvan Hrvatske
- Ne razmišljam o trajnom preseljenju, ali bih rado otišao/la na duže vrijeme
- Trajno bih se preselio/la kad bi mi se pružila odgovarajuća prilika
- Ne znam

TIP ŠKOLE

Trogodišnja strukovna škola (N=141)

29,6

28,1

22,2

20,0

Četverogodišnja strukovna škola (N=548)

28,8

33,3

18,6

19,3

Petogodišnja strukovna škola (N=73)

43,8

23,3

11,0

21,9

Gimnazija (N=1018)

24,8

35,3

29,5

10,4

MJESTO STANOVANJA

Grad Zagreb (N=1364)

26,6

34,2

24,9

14,3

Zagrebačka županija (N=336)

29,5

31,0

23,1

16,4

Ostali (N=80)

32,8

29,9

20,9

16,4

Razmišljanja o odlasku na duže vrijeme ili preseljenju izvan Hrvatske (2)

■ Ne razmišljam niti o odlasku na duže vrijeme niti o preseljenju izvan Hrvatske
■ Ne razmišljam o trajnom preseljenju, ali bih rado otišao/la na duže vrijeme
■ Trajno bih se preselio/la kad bi mi se pružila odgovarajuća prilika
■ Ne znam

OBRADOVANJE RODITELJA (MAJKA)

Osnovna škola (N=57)

Srednja škola (N=775)

Viša škola (N=100)

Fakultet, magisterij ili doktorat (N=762)

Nisam siguran/a (N=86)

OBRADOVANJE RODITELJA (OTAC)

Osnovna škola (N=59)

Srednja škola (N=865)

Viša škola (N=122)

Fakultet, magisterij ili doktorat (N=604)

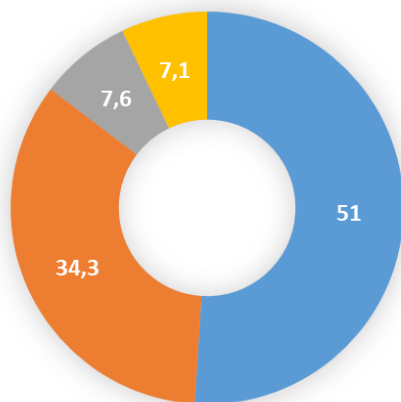

Nisam siguran/a (N=130)

Aktivno pretraživanje uvjeta preseljenja izvan Hrvatske

P: Jeste li u zadnjih godinu dana aktivno pretraživali mogućnosti i/ili uvjete za Vaše eventualno preseljenje izvan Hrvatske?

■ Nisam nikada ■ Jesam nekoliko puta ■ Jesam često ■ To i sada radim stalno

Unatoč nerijetkim promišljanjima o preseljenju, konkretnu akciju u zadnjih godinu dana u smislu aktivnog pretraživanja mogućnosti i detaljnijeg informiranja o preseljenju izvan Hrvatske poduzeo je samo dio njih. Često i intenzivno se informira nešto manje od 15% maturanata. Dok je sporadično i nekoliko puta pretraživalo uvjete preseljenja izvan Hrvatske 34% maturanata. Više od polovice njih nije poduzimalo nikakve posebne radnje, odnosno nije se o tome informiralo.

Žene su i po ovom pitanju bile aktivnije, znatno rjeđe nego muškarci izjašnjavale se kako nisu poduzele ništa po ovom pitanju, a puno češće da jesu, te kako u kontinuitetu i sada to rade stalno. Sasvim sigurno postojeće rezultate o njihovoj (ne)aktivnosti u posljednjih godinu dana treba staviti u kontekst trenutne pandemije, pa je moguće da bi preferencije za mobilnošću i životu u nekoj od drugih država bile i veće da nema trenutne situacije.

Najrjeđe su skloni aktivno pretraživati uvjete preseljenja maturanti petogodišnje strukovne škole (medicinska struka), te nitko od njih nije se izrazio da trenutno pretražuje i informira se o takvoj mogućnosti, dok su gimnazijalci najaktivniji po ovom pitanju. Gotovo 55% gimnazijalaca u manjoj ili većoj mjeri informira se o mogućim uvjetima preseljenja.

Gledajući prema mjestu odakle dolaze, svi maturanti poprilično su ujednačeni u smislu aktivnosti pretraživanja uvjeta. Ipak, nešto manji broj onih sa stalnim mjestom boravka u Gradu Zagrebu, izjasnio se da nije uopće pretraživao uvjete, a i najveći broj njih iz Grada Zagreba rekao kako vrlo intenzivno, u kontinuitetu, to i sada pretražuje uvjete preseljenja (8,1%).

Maturanti čiji roditelji imaju više i visoko obrazovanje skloniji su biti aktivniji po ovom pitanju.

SPOL

M (N=803)

Ž (N=977)

Aktivno pretraživanje uvjeta preseljenja izvan Hrvatske (1)

■ Nisam nikada ■ Jesam nekoliko puta ■ Jesam često ■ To i sada radim stalno

TIP ŠKOLE

Trogodišnja strukovna škola (N=141)

Četverogodišnja strukovna škola (N=548)

Petogodišnja strukovna škola (N=73)

Gimnazija (N=1018)

MJESTO STANOVANJA

Grad Zagreb (N=1364)

Zagrebačka županija (N=336)

Ostali (N=80)

Aktivno pretraživanje uvjeta preseljenja izvan Hrvatske (2)

■ Nisam nikada ■ Jesam nekoliko puta ■ Jesam često ■ To i sada radim stalno

OBRAZOVANJE RODITELJA (MAJKA)

Osnovna škola (N=57)

Srednja škola (N=775)

Viša škola (N=100)

Fakultet, magisterij ili doktorat (N=762)

Nisam siguran/a (N=86)

OBRAZOVANJE RODITELJA (OTAC)

Osnovna škola (N=59)

Srednja škola (N=865)

Viša škola (N=122)

Fakultet, magisterij ili doktorat (N=604)

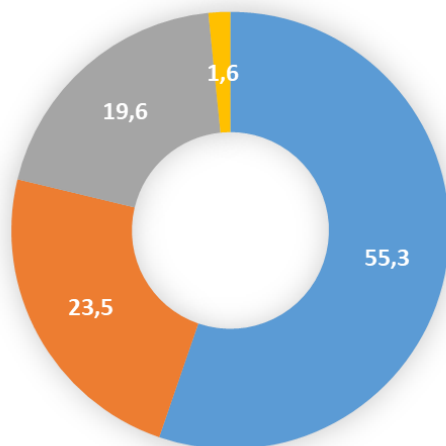

Nisam siguran/a (N=130)

Preferirane zemlje za preseljenje

P: Ako namjeravate otići iz Zagreba, koje zemlje Europske unije ili svijeta preferirate?

■ u jednoj od zemalja članica EU ■ bilo gdje u Europi
■ u nekoj od izvaneuropskih zemalja ■ ne znam, bilo gdje izvan RH

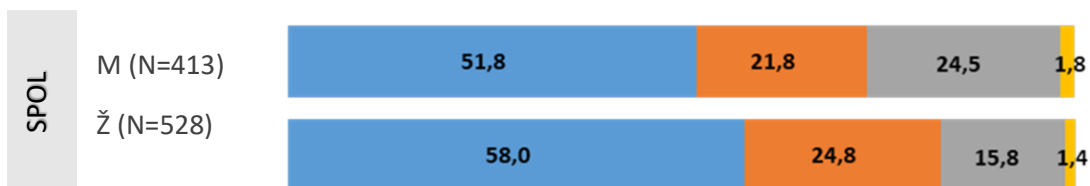
Od ukupno 1780 ispitanika, njih 941 odnosno 52,8% od ukupnog broja ispitanika ponudilo je jedan ili više odgovora na ovo pitanje. Preostalih 47,2% nije davalo odgovor i za pretpostaviti je da u ovom trenutku ne razmišljaju o potencijalnom preseljenju.

Najveći broj učenika završnih razreda zagrebačkih srednjih škola u slučaju preseljenja iz Hrvatske, najčešće (njih preko 55%) vidi se isključivo u jednoj od zemalja EU-a. Dakle, više od polovice onih koji su odgovorili na ovo pitanje. Najčešće je riječ o Njemačkoj (15,5%) i Austriji (10,3%). Značajan broj njih ne isključuje ni ostale europske zemlje koje nisu članice EU-a. Tako se od ukupnog broja onih koji su se izjasnili o svojim željenim zemljama za preseljenje, njih 23,5% izjasnilo za neku od ostalih europskih zemalja. U tom kontekstu, na listi preferencija najviše se pojavljuju Švicarska (4,5%) i Velika Britanija (4,6%).

Svaki peti odgovor (19,6%) uključivao je neku od izvaneuropskih zemalja. Od toga udjela pojedinačno najveći dio njih (5,6%) zainteresiran je za SAD.

U prosjeku su žene sklonije zemljama članicama EU-a, ali i ostalim europskim zemljama, nego muškarci. Njih 83% vidi se u jednoj od europskih zemalja za razliku od 73% muškaraca. No svaki četvrti muškarac preselio bi se u neku izvaneuropsku zemlju, što je dosta češći slučaj nego kod žena.

Zemlje članice EU-a znatno više preferiraju maturanti petogodišnje strukovne škole (67%) u odnosu na svoje vršnjake iz drugih škola, kao i oni iz Zagrebačke županije, te djeca čiji roditelji imaju visok stupanj obrazovanja (fakultet, magisterij i doktorat).

Preferirane zemlje za preseljenje (1)

■ u jednoj od zemalja članica EU ■ bilo gdje u Europi
■ u nekoj od izvaneuropskih zemalja ■ ne znam, bilo gdje izvan RH

TIP ŠKOLE

Trogodišnja strukovna škola (N=77)

53,7

20,0

17,9

8,4

Četverogodišnja strukovna škola (N=288)

51,8

21,6

25,1

1,6

Petogodišnja strukovna škola (N=26)

66,7

16,7

16,7

Gimnazija (N=550)

57,1

25,4

17,4

0,8

MJESTO STANOVANJA

Grad Zagreb (N=731)

55,6

24,8

19,6

1,8

Zagrebačka županija (N=166)

58,9

20,3

20,8

1,0

Ostali (N=44)

57,1

19,6

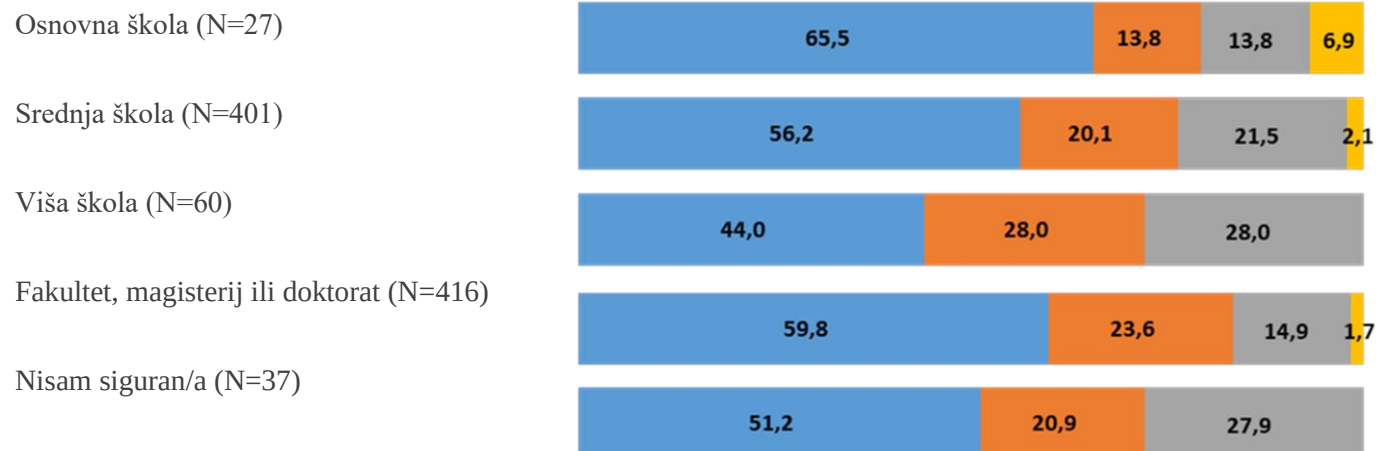
23,2

1,8

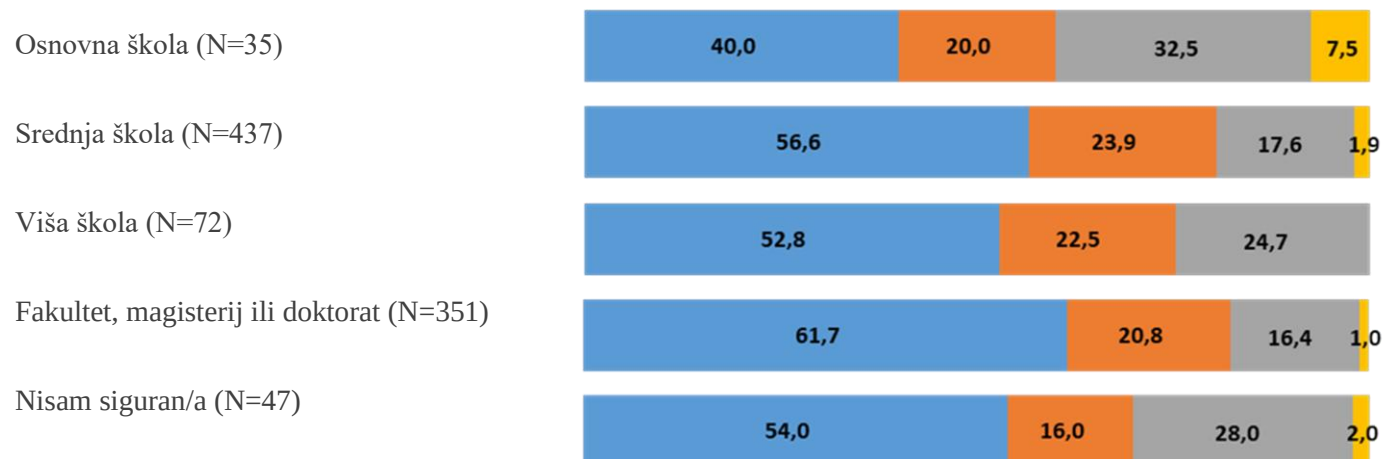
Preferirane zemlje za preseljenje (2)

■ u jednoj od zemalja članica EU ■ bilo gdje u Europi
■ u nekoj od izvaneuropskih zemalja ■ ne znam, bilo gdje izvan RH

OBRAZOVANJE RODITELJA (MAJKA)

OBRAZOVANJE RODITELJA (OTAC)

Sažetak rezultata cjelokupnog istraživanja

Sažetak rezultata

- ✓ Kao najvažniji problem mladih u društvu maturanti su izdvojili školski i obrazovni sustav (tako razmišlja 18% maturanata). Na drugom mjestu je loše vrednovanje rada i znanja (13,9%), a na trećem odlazak mladih stručnjaka u druge zemlje (10,6%).
- ✓ Nastaviti školovanje planira 69,1% maturanata. Ekonomski fakultet nalazi se na prvom mjestu na listi prioriteta kada je u pitanju nastavak daljnjeg školovanja (9,91% maturanata planira upisati ovaj fakultet). Slijedi Fakultet elektrotehnike i računarstva (8,85%), Zdravstveno veleučilište (6,43%), Filozofski fakultet (6,28%), te Medicinski fakultet (6,05%). Tehničko veleučilište namjerava upisati 5,98% maturanata. Pravni fakultet je prvi izbor za 4,61% maturanata, dok je manji broj onih koji namjeravaju upisati Stomatološki fakultet, njih je 1,21%, a Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet namjerava upisati 1,06% maturanata. Nakon toga su ostali hrvatski fakulteti, akademije i privatne visoke škole. Daljnje školovanje u inozemstvu nastavilo bi 2,27% ispitanika.
- ✓ Po pitanju u kojoj mjeri će obrazovanje koje trenutno pohađaju pružiti znanja i vještine potrebne za zapošljavanje u struci, 42,6% maturanata smatra kako će im obrazovanje koje trenutno pohađaju u maloj mjeri pružiti potrebne vještine pri zapošljavanju u struci. Na isto pitanje, njih 12,8 % smatra da im trenutno obrazovanje definitivno ne pruža znanja i vještine potrebne za zapošljavanje, čime više od polovice njih sumnja u kvalitetu obrazovanja zagrebačkih srednjih škola. S druge strane, rezultati nam pokazuju da 36% maturanata smatra da će im trenutno obrazovanje u većoj mjeri pružiti znanja i vještine potrebne za zapošljavanje dok njih 8,6% smatra kako će im trenutno obrazovanje u potpunosti pružiti znanja i vještine potrebne za zapošljavanje.
- ✓ Zagrebački maturanti uglavnom se slažu da je obrazovanje glavni preduvjet za bolji životni standard, brže napredovanje na poslu, siguran i dobro plaćen posao, pri čemu se veliki značaj pridaje obrazovanju za kasniji život i karijeru. Možemo zaključiti da se ispitanici, gledajući srednje ocjene, djelomično ili čak u velikoj mjeri slažu o nužnosti kvalitetnijeg obrazovanja.
- ✓ Gotovo polovica maturanata, njih 45,6% smatra kako je na polju redovnog obrazovanja najnužnije izmijeniti preopširne nastavne planove i programe, slijedi manjak prakse, odnosno praktičnog pristupa u nastavi (17,7%) te odnos nastavnika prema učeniku (13,4%).
- ✓ Rezultati pokazuju da je sigurnost radnoga mjesta ono što maturanti percipiraju kao najbitniju mogućnost koju im može pružiti buduće radno mjesto. Slijede prijateljska i opuštena atmosfera, posao koji ostavlja mnogo slobodnog vremena i visoka plaća. Statistički značajna razlika postoji između sigurnosti radnoga mjesta koje ima prosječnu ocjenu važnosti 4,52 i mogućnosti pojavljivanja u medijima koje je dobilo vrlo nisku prosječnu ocjenu 2,33, te ugled koji taj određeni posao ima u društvu s 3,2.
- ✓ Pri izboru buduće djelatnosti prednjače stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti i umjetnost, zabava i rekreacija (12,6%). U zdravstvu i socijalnoj zaštiti željelo bi raditi 11% maturanata, a njih 9,9% bira informatiku i programiranje. Na samom kraju nalazi se građevinarstvo i komunalne djelatnosti 4,2%, zatim poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo 2,5% te industrija i rudarstvo 1,5%.
- ✓ Na pitanje o nezaposlenosti, 32,7% anketiranih odgovorilo je da bi tražilo bilo kakav posao u svom mjestu ili regiji. Čak njih 22,9% na isto pitanje odgovorilo je da bi tražilo posao u struci u inozemstvu. To je nešto manje od četvrtine ukupnog uzorka od 1780 učenika, koliko ih je sudjelovalo u ovome istraživanju. Na traženje posla u struci bilo gdje u Hrvatskoj spremno je 18,6% maturanata, dok bi njih 6,8% čekalo da se u njihovom mjestu ili regiji otvori radno mjesto u struci. Daljnje školovanje nastavilo bi 6,5% učenika kada bi bili nezaposleni. Tek 2% ispitanika promijenilo bi kvalifikaciju, a nešto drugo odgovorilo je 10,7% ispitanika.
- ✓ Što se tiče aktivnog sudjelovanja mladih u društvu, izdvojit ćemo da maturantima najviše povjerenja ulijeva škola odnosno fakultet. Prosječna ocjena je 3,33, sve ostale stavke, navedene institucije su ispod te razine. Organizacije civilnog društva (udruge) na drugom su mjestu s prosječnom ocjenom 2,87, slijede vjerske ustanove 2,6, pravosuđe i policija su dobili prosječnu ocjenu 2,58, lokalne vlasti nešto manje 2,38, mediji na toj skali povjerenja dobivaju 2,28, dok su na samome dnu vlada, čija prosječna ocjena iznosi 2,14 i političke stranke 2,02. Značajnu razliku možemo utvrditi između povjerenja koje ispitanicima pružaju škola i vlada.

Sažetak rezultata

- ✓ Za uspjeh u životu, prema mišljenju maturanata, najvažnije je imati ambicije. Ta stavka dobila je najveću prosječnu ocjenu 4,44. Druga po redu je spremnost na naporan rad s ocjenom 4,35, a treća stavka poznavati prave ljude, također je visoko na ljestvici važnosti s ocjenom 3,96. Slijede stavke, dolaziti iz imućne obitelji s prosječnom ocjenom 3 i imati dobro obrazovane roditelje s ocjenom 2,99. Stavke kao što su: davanje mita, biti rođen kao muškarac te etnička pripadnost i religijsko opredjeljenje osobe dobili su prosječne ocjene manje od 3.
- ✓ Rezultati ovog istraživanja pokazali su da je 52,1% maturanata religiozno. Prema religiji ravnodušno je njih 16,1%, dok 27,9% maturanata nije religiozno i nemaju ništa protiv religije. Međutim, njih 4% nije religiozno i protivnici su izražavanja religijskih uvjerenja. Novi popis stanovništva će pokazati uolikoj mjeri se ovi rezultati poklapaju s religioznošću na razini cjelokupne populacije. Ovdje se nije pravila razlika između institucionalne religijske prakse i uloge crkve i osobne religioznosti.
- ✓ Što se tiče aktivnosti u slobodnom vremenu i informiranosti, najviše maturanata u slobodno vrijeme sluša glazbu (prosječna ocjena 2,77), slijedi potom vrijeme koje provode na društvenim mrežama (2,68), druženje s prijateljima i rodbinom (2,67), te gledanje televizije i videa (2,49). Središnji dio čine odgovori, bavim se hobbijem s prosječnom ocjenom 2,31, idem u kupovinu 2,19, provodim vrijeme za računalom 2,15 te aktivno se bavim sportom 2,01. Na dnu se nalaze odgovori tipa provodim vrijeme u udruzi civilnog društva s prosječnom ocjenom 1,12, zatim posjećujem javne tribine 1,17, sudjelujem u igrama na sreću, praktični sam vjernik i posjećujem svoju vjersku zajednicu, ocjene sve do 1,6, a čitam knjige (neobavezna literatura) i dodatno se educiram dobili su prosječnu ocjenu 1,68.
- ✓ Medijske teme koje izazivaju najveći interes među mladima su glazba i film, prosječna ocjena 2,6. Tu je vidljiv kontinuitet zanimanja za glazbu s prethodnim pitanjem (glazba i jeste u toj dobi jedan od načina identifikacije, oblikovanja identiteta, pripadanja određenoj grupi i slično), pa ne začuđuje da se nalazi na prvom mjestu. Putovanja se nalaze na drugom mjestu interesa maturanata s prosječnom ocjenom 2,43 a zabava i razonoda su na trećem mjestu s prosječnom ocjenom 2,38. Najmanji interes kod maturanata izaziva nacionalna prošlost (prosječna ocjena 1,64), te vjera i vjerski život (prosječna ocjena 1,54).
- ✓ Po pitanju zabrinjavaju li vas u bližoj okolini pojave među mladima, vidljiva je senzibiliziranost maturanata prema nemoćnim osobama (njih 69,7% odgovorilo je da ih zabrinjava netolerancija prema nemoćnim osobama). Potom slijedi stradavanje u prometu koje brine 66,6% maturanata, nasilje među vršnjacima 65,7%, dok 65,2% maturanata izjasnilo se da ih u bližoj okolini zabrinjava netolerancija prema osobama druge vjere i/ili nacionalnosti. Tu maturanti općenito pokazuju povećanu socijalnu osjetljivost i informiranost o toleranciji spram drugih i drugačijih od njih. Svi ostali ponuđeni odgovori su ispod 60%. Ovdje se može izdvojiti zabrinutost maturanata radi zlouporabe ilegalnih droga 58,1%, maloljetnička delinkvencija 52,9% i krađe koje brinu 49% ispitanika. Na kraju ranga zabrinutosti ispitanika nalazi se nemaran odnos prema školi ili poslu 43,1%, potom broj prometnih prekršaja 42,9% te prostitucija 42,2%. Postoji nepodudarnost između razine zabrinutosti prema stradavanju u prometu i broja prometnih prekršaja.
- ✓ Među glavnim razlozima zbog kojih mladi dulje ostaju u roditeljskom domu najveći broj maturanata, njih 32,3% kao glavni razlog navodi da mladi ne mogu priuštiti da se odsele od roditelja. Slijede, štednja za bolji početak života (19,7%), želja za udobnost doma bez odgovornosti (16,6%), te kasnije sklapanje braka ili započinjanje zajedničkog života s partnerom (14,7%). Ispod 10-tak posto su odgovori: nema dovoljno prikladnih stambenih prostora (6,5%), roditelji su danas manje strogi (3,5%), te da je roditeljima potrebna financijska potpora njihove djece (2,9%).
- ✓ Engleski jezik nalazi se na prvom mjestu i poznaje ga dovoljno za sporazumijevanje preko 50% ispitanika, točnije njih 53,8%. Na drugom mjestu je njemački jezik (23,8%), slijedi talijanski (7,6%), francuski (5,1%), španjolski (5%) i ruski jezik (2,8%). Neki drugi jezik poznaje 1,1% ispitanika, a da ne poznaje niti jedan strani jezik odgovorilo je 0,7% maturanata.

Sažetak rezultata

✓ Uzroci koje maturanti percipiraju kao relevantne za preseljenje iz Hrvatske, rang važnosti razloga za odlazak je sljedeći:

- Bolje mogućnosti za zaposlenje i veće plaće je navelo 89,1% ispitanih
- Unapređenje standarda života 87,1%
- Mogućnost boljeg obrazovanja 78,4%
- Bijeg od nepovoljnog stanja u gospodarstvu 72,9%
- Bolje prilike za pokretanje vlastitog posla 70,3%
- Nesposobnost političkih elita u Hrvatskoj 66,6%
- Društvena i politička stabilnost zemlje domaćina 65,2%
- Pravna nesigurnost i nefunkcioniranje institucija u Hrvatskoj 62,1%
- Ne vjerujem da ovdje mogu ostvariti svoje osobne potencijale 62,1%
- Opći osjećaj beznada i pesimizma 51%
- Veća kulturološka raznovrsnost u zemlji odredišta 43%
- Blizina dragih ljudi koji već žive u inozemstvu 27%

I ovdje su na vrhu ekonomski faktori, iako se ističe i mogućnost boljeg obrazovanja 78,4% kao neekonomski, odnosno socijalni, socijalno-psihološki faktor.

- ✓ Po pitanju stava koji maturanti imaju prema EU, gotovo polovica njih indiferentna je prema institucijama EU-a. Naime, više od 50%, točnije njih 54,5% odgovorilo je da im je stav niti negativan niti pozitivan. Pozitivne ili vrlo pozitivne stavove prema EU imalo je 38% maturanata, dok je njih 7,5% iskazalo općenito negativan stav (5,5% negativan i 2% izrazito negativan). Ostaje pitanje koliko su takva razmišljanja odraz njihovih vlastitih stavova, a koliko na to ima utjecaj obitelj, prijatelji, vršnjaci, mediji i ostalo.
- ✓ Posljednje pitanje je bilo Procijenite koliko je ulazak Republike Hrvatske u EU donio sljedeće, a ponuđeno je bilo 11 različitih odgovora. Prosječna ocjena važnosti se kretala oko 3, s tim da je ocijenjena najvišom ocjenom (3,6) veća mogućnosti putovanja i sklapanja novih prijateljstava, dok je više slobodnog vremena dobilo najmanju prosječnu ocjenu važnosti, relativno niskih 2,5. Bolja perspektiva za budućnost je druga na ovoj ljestvici s prosječnom ocjenom 3,3. Slijedi je puna sloboda izbora mjesta stanovanja i rada s neznatnom razlikom, ocjenom 3,2. Kvalitetnije obrazovanje i bolja zdravstvena zaštita dobili su prosječnu ocjenu 3. Ponovo, s malom razlikom, bolja socijalna zaštita i viši životni standard nalaze se gotovo pa u sredini ljestvice s ocjenom 2,9. Ocjenama s 2,8, slijede zapošljavanje prema sposobnostima i veći utjecaj na odluke vlasti. Znači, maturanti smatraju da se ulaskom Hrvatske u EU neke stvari i nisu bitno promijenile. Takva je barem njihova percepcija. Prisutna je već navedena određena zadržka prema EU, na koju je moguće utjecala sadašnja kriza a i neki drugi čimbenici. Bolje vrednovanje vlastita rada je na začelju i dobilo je prosječnu ocjenu 2,7. Jedino se ispod nalazi već spomenuta stavka – više slobodnog vremena. Općenito, iako su primjetne male razlike među ponuđenim odgovorima postoji značajna statistička razlika između spomenutog odgovora s najvišom i onog s najnižom prosječnom ocjenom.

PROVEO I ISTRAŽIVANJE OBRADIO:

Grad Zagreb

Sektor za demografski razvoj